

Informace z kontrolní akce NKÚ č. 14/27
Peněžní prostředky *Fondu solidarity Evropské unie* poskytnuté ČR
v souvislosti s katastrofálními povodněmi

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2014 pod číslem 14/27. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Karel Sehoř.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky *Fondu solidarity Evropské unie* určené na zmírnění škod způsobených závažnou přírodní katastrofou byly v ČR poskytnuty a použity v souladu s právními předpisy a zda nastavený systém kontroly a dohledu byl účinný.

Kontrola byla prováděna v době od září 2014 do února 2015. Kontrolovaným obdobím byly roky 2010 až 2013, v případě věcných souvislostí i období předchozí a následující.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo financí;

Jihomoravský kraj, Brno;

Liberecký kraj, Liberec;

Ústecký kraj, Ústí nad Labem;

Zlínský kraj, Zlín;

město Chrastava;

město Hrádek nad Nisou;

město Kroměříž;

Správa a údržba silnic Ústeckého kraje, příspěvková organizace, Dubí;

Ředitelství silnic Zlínského kraje, příspěvková organizace, Zlín.

I. Úvod

Fond solidarity Evropské unie (dále také „FSEU“) je doplňkový finanční nástroj pomáhající postiženým zemím nést finanční zátěž způsobenou závažnou katastrofou. Jako takový pomáhá pokrýt výdaje související mimo jiné s odstraňováním povodňových škod zpětně od prvního dne katastrofy. FSEU je v zásadě financován mimo rozpočet EU.¹ Ministerstvo financí (dále také „MF“) odpovídá za celkovou koordinaci, řízení, přípravu implementačních pravidel, finanční toky, monitorování a kontrolu pomoci z FSEU v ČR.

Kontrolou byl prověřen systém administrace peněžních prostředků z FSEU v celkové výši 345 169 tis. Kč. Oprávněnost výdajů byla ověřena na vzorku výdajů ve výši 278 295 tis. Kč.

Pozn.: Všechny právní předpisy jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

---

¹ Ve víceletém finančním rámci je schváleno rozpětí na nepředvídané události na jednotlivé roky. Prostřednictvím rozpočtového procesu z něj lze na doplnění veřejných výdajů dotčených členských států uvolnit prostředky na záchranná opatření rozhodnutím Evropského parlamentu a Rady.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Administrace žádostí

V roce 2010 postihly Českou republiku dvě katastrofální povodně. V měsících květnu a červnu zasáhly povodně území Moravskoslezského, Olomouckého, Jihomoravského a Zlínského kraje. Výdaje na odstranění povodňových škod byly považovány za oprávněné pro financování z FSEU (dále také „oprávněné výdaje“) od data vyhlášení stavu nebezpečí, tedy od 18. 5. 2010. V měsících srpnu a září zasáhly povodně území Libereckého a Ústeckého kraje. Stav nebezpečí byl vyhlášen od 7. 8. 2010. V Ústeckém kraji byl povodní zasažen pouze okres Děčín, který sousedí s Libereckým krajem. Vzhledem k závažnému dopadu povodní MF v obou případech iniciovalo přípravu žádosti o čerpání finanční pomoci z FSEU. Iniciativu MF vláda schválila² a zároveň v obou případech pověřila ministra financí přípravou a podpisem žádosti. V první žádosti MF vyčíslilo celkovou škodu způsobenou povodní v květnu a červnu 2010 na 5 265,4 mil. Kč³ a v druhé žádosti vyčíslilo škodu způsobenou povodní v srpnu a září 2010 na částku 10 724,25 mil. Kč⁴.

FSEU je nástroj, který by měl umožnit rychlé rozhodování o poskytnutí peněžní pomoci postiženým oblastem. Co nejrychlejší uvolnění finančních prostředků státům zasaženým závažnou katastrofou by mělo přispět k urychlenému návratu k běžným životním podmínkám v postižených regionech.⁵ **V obou případech trvala administrace žádostí ČR o podporu z FSEU od jejich podání Evropské komisi (dále také „Komise“) až do připsání prostředků na účet Národního fondu okolo 14 měsíců.** Nejvíce času si vyžádalo posouzení žádostí Komisí a řízení o uvolnění prostředků z rozpočtu EU, tyto procesy trvaly devět a půl měsíce v případě povodní z května a června 2010 (viz schéma č. 1) a deset měsíců v případě povodní ze srpna a září 2010 (viz schéma č. 2).

---

² Usnesení vlády ČR ze dne 21. 7. 2010 č. 543 a usnesení vlády ČR ze dne 6. 10. 2010 č. 710.

³ Z celkové částky 204,5 mil. € (5 265,4 mil. Kč) tvoří největší položky škody na veřejném majetku ve výši 128,96 mil. €, výdaje na krizové řízení v postižených oblastech ve výši 5,08 mil. € a výdaje na provoz a zásahy hasičů a armády ve výši 2,91 mil. €.

⁴ Z celkové částky 436,48 mil. € (10 724,25 mil. Kč) tvoří největší položky škody na veřejném majetku ve výši 310,92 mil. €, výdaje na krizové řízení v postižených oblastech ve výši 20,24 mil. € a výdaje Správy státních hmotných rezerv a výdaje na provoz a zásahy hasičů a armády ve výši 3,62 mil. €.

⁵ Důvody zřízení FSEU jsou deklarovány v nařízení Rady (ES) č. 2012/2002, o zřízení Fondu solidarity Evropské unie.

Schéma č. 1 – Proces administrace žádosti ČR o pomoc z FSEU na financování záchranných opatření v souvislosti s povodněmi v květnu a červnu 2010

Schéma č. 2 – Proces administrace žádosti ČR o pomoc z FSEU na financování záchranných opatření v souvislosti s povodněmi v srpnu a září 2010

Na účty krajů MF převedlo první platby do dvou⁶, respektive tří⁷ měsíců od jejich přijetí ČR, tj. rok a půl po povodních. **Komise si byla vědoma velké časové prodlevy mezi podáním žádosti a poskytnutím pomoci z FSEU.**⁸ Proto byla na úrovni evropských institucí koncem roku 2013 a v roce 2014 přijata řada opatření⁹, která by měla přispět k urychlení pomoci a ke zvýšení její účinnosti. Mezi tato opatření patří zejména:

- upřesnění vymezení oprávněných veřejných výdajů, zejména ve vztahu k „obnově funkčního stavu“;
- možnost požádat o poskytnutí zálohy, a to maximálně ve výši 10 % z předpokládané výše příspěvku;

⁶ V případě povodní z května a června 2010 obdržel pomoc z FSEU jako první Zlínský kraj, a to dne 28. 11. 2011.

⁷ V případě povodní ze srpna a září 2010 obdržel pomoc z FSEU jako první Ústecký kraj, stalo se tak dne 22. 3. 2012.

⁸ Ve výročních zprávách FSEU za roky 2010 až 2012 je mimo jiné konstatováno, že FSEU by měl být schopen lépe reagovat a poskytovat pomoc dříve než rok po katastrofě.

⁹ Dne 2. 12. 2013 uzavřely Evropský parlament, Rada a Komise interinstitucionální dohodu, která mimo jiné obsahuje hlavní zásady procesu schvalování opravného rozpočtu; od května 2014 je účinné nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 661/2014, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 o zřízení FSEU.

- zrušení povinnosti uzavřít dohodu k provedení rozhodnutí Komise o poskytnutí finančního příspěvku, přičemž podrobná ustanovení o použití finančního příspěvku z FSEU budou přílohou rozhodnutí o jeho přidělení;
- prodloužení nejzazší lhůty pro podání žádosti Komisi o finanční příspěvek z FSEU, a to z deseti na dvanáct týdnů od vzniku první škody způsobené přírodní katastrofou;
- prodloužení jednorocní lhůty pro použití příspěvku na osmnáct měsíců ode dne, kdy Komise vyplatí celou částku pomoci.

Dopad těchto opatření se projeví až v následujících letech, respektive až při případné žádosti o pomoc z FSEU podané po květnu 2014.

2. Zdroje financování odstranění povodňových škod

Na odstraňování škod v regionech postižených v roce 2010 povodněmi se finančně podílel také stát. Z kapitol státního rozpočtu byla v letech 2010 až 2012 poskytnuta pomoc v celkové výši 5 273 599 tis. Kč. Zdroje financování za sledované období jsou uvedeny v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1 – Prostředky FSEU a státního rozpočtu použité v letech 2010 až 2012 na odstranění škod po povodních z roku 2010 (v tis. Kč)

Zdroje financování	2010	2011	2012	Celkem	Podíl (v %)	
FSEU	0	52 459	347 647	400 106	7,1	
Kapitola SR	MD	590 211	668 152	5 258	1 263 621	22,3
	VPS*	362 751	0	0	362 751	6,4
	MMR*	144 416	1 371 320	634 940	2 150 676	37,9
	MPO	87 000	0	0	87 000	1,5
	MŠMT	7 442	0	0	7 442	0,1
	MZe	237 525	392 867	759 041	1 389 433	24,5
	MŽP	0	1 675	11 001	12 676	0,2
	Celkem	1 429 345	2 434 014	1 410 240	5 273 599	92,9
Celkem	1 429 345	2 486 473	1 757 887	5 673 705	100,0	

Zdroj: státní závěrečné účty za roky 2010 až 2012; závěrečné účty kapitol *Ministerstvo dopravy (MD)*, *Všeobecná pokladní správa (VPS)*, *Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR)*, *Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO)*, *Ministerstvo zemědělství (MZe)* a *Ministerstvo životního prostředí (MŽP)*; informační systém VIOLA pro údaje za FSEU.

* Do těchto kapitol státního rozpočtu (SR) byly v roce 2012 převedeny prostředky z FSEU. O tyto prostředky je v tabulce u VPS snížen objem peněžních prostředků za rok 2010 o částku 24 801 tis. Kč a u MMR za rok 2012 o částku 33 830 tis. Kč.

Nejvíce peněžních prostředků bylo v letech 2010 až 2012 čerpáno z kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj (dále také „MMR“), a to téměř 38 % z celkového objemu 5 673 705 tis. Kč. **Celkový podíl FSEU na financování odstranění povodňových škod byl za sledované období 7,1 %, přičemž ČR obdržela pomoc v maximální možné výši¹⁰.**

¹⁰ Dle metodiky, která byla pro výpočet pomoci z FSEU stanovena ve výroční zprávě *Fondu solidarity* za období 2002–2003 a byla schválena Radou a Evropským parlamentem, je pro vyčíslení příspěvku používána sazba 2,5 % z objemu celkových přímých škod do limitu pro uvolnění prostředků z fondu a 6 % z objemu těchto

Při kontrole bylo u příjemců pomoci z FSEU také zjišťováno, v jaké výši a z jakých zdrojů obdrželi podporu na odstranění povodňových škod na veřejném majetku v letech 2010 až 2012 (viz tabulka č. 2). Bezprostředně po povodních byla těmto příjemcům poskytnuta pomoc ze státního rozpočtu z kapitoly *Všeobecná pokladní správa* (dále také „VPS“), a to z položek *Vládní rozpočtová rezerva, Rezerva na řešení krizových situací, jejich předcházení a odstraňování jejich následků* a *Rezerva na mimořádné výdaje*.

Tabulka č. 2 – Zdroje financování odstranění povodňových škod z roku 2010 v letech 2010 až 2012 u kontrolovaných příjemců pomoci z FSEU (v tis. Kč)

Zdroj financování		2010	2011	2012	Celkem	Podíl (v %)
FSEU		0	30 471	260 739	291 210	33,5
Kapitola SR	MMR	50 238	84 865	219 460	354 563	40,8
	VPS	108 924	1 207	264	110 395	12,7
	MŠMT	1 360	0	0	1 360	0,2
Kraje		42 252	21 998	2 500	66 750	7,7
Ostatní*		39 548	3 160	1 711	44 419	5,1
Celkem		242 322	141 701	484 674	868 697	100,0

Zdroj: protokoly z kontrol provedených u MF, Jihomoravského, Libereckého, Ústeckého a Zlínského kraje, měst Hrádek nad Nisou, Chrastava a Kroměříž, Ředitelství silnic Zlínského kraje, příspěvková organizace, a Správy a údržby silnic Ústeckého kraje, příspěvková organizace.

* Ostatními zdroji financování jsou pojistná plnění, dary, veřejné sbírky, půjčky apod.

Nejvíce peněžních prostředků bylo kontrolovaným příjemcům poskytnuto ze státního rozpočtu, především z kapitoly MMR. FSEU se na celkovém objemu 868 697 tis. Kč podílel 33,5 %.

3. Poskytování dotací z FSEU

Kontrolní akcí NKÚ byl prověřen implementační systém FSEU v ČR. K zajištění jednotných pravidel vypracovalo MF na základě usnesení vlády¹¹ pro povodně z května a června 2010 *Závaznou metodiku realizace Fondu solidarity EU v ČR*. Z důvodu rozšíření okruhu příjemců o organizační složky státu MF tuto metodiku dvakrát revidovalo. Pro povodně ze srpna a září 2010 MF metodiku aktualizovalo¹².

Postupy a zásadní pravidla pro realizaci pomoci z FSEU v ČR obsažené v *Závazné metodice realizace Fondu solidarity EU v ČR* (dále také „Metodika“) byly v souladu s uzavřenými dohodami¹³ i právními předpisy ČR a EU¹⁴. **Metodika nestanovila jednoznačným způsobem**

škod, jenž tento limit přesahuje. V případě povodní z května a června 2010 činil příspěvek z FSEU 5 111 401 € a v případě povodní ze srpna a září 2010 dosáhl příspěvek FSEU výše 10 911 939 €.

¹¹ Usnesení vlády ČR ze dne 18. 5. 2011 č. 377.

¹² Usnesení vlády ČR ze dne 7. 12. 2011 č. 914.

¹³ Dohoda o provádění rozhodnutí Komise ze dne 10. 6. 2011, kterým se poskytuje grant z FSEU na financování nouzových opatření v ČR pro povodně květen/červen 2010; dohoda o provádění rozhodnutí Komise ze dne 22. 8. 2011, kterým se poskytuje grant z FSEU na financování nouzových opatření v ČR pro povodně srpen/září 2010.

oprávněnost výdajů za jednotlivé stupně projektové dokumentace. MF upřesňovalo oprávněnost konkrétních výdajů v průběhu posuzování a hodnocení souhrnných žádostí jednotlivých krajů, respektive v rámci poskytování doplňující metodické podpory.

MF poskytovalo metodickou podporu příjemcům dostatečně i jinou formou, např. konzultacemi, korespondencí, telefonicky. MF v Metodice nestanovilo krajům detailní pravidla, jak informovat potenciální příjemce o podmínkách pomoci z FSEU. **NKÚ při kontrole krajů zjistil rozdílný přístup v poskytování informací o pomoci z FSEU:**

- Kraje Jihomoravský, Zlínský a Liberecký informovaly zástupce postižených obcí o formě a podmínkách čerpání pomoci z FSEU v rámci semináře, respektive porady pracovníků krizového řízení obcí s rozšířenou působností. Na svých webových stránkách zveřejnily Metodiku, informovaly potenciální příjemce o aktuální situaci v čerpání pomoci z FSEU a vyhlášovaly termíny pro podávání žádostí. Další komunikace s dotčenými obcemi probíhala prostřednictvím informativních schůzek, elektronickou cestou nebo telefonicky.
- Ústecký kraj uveřejnil v březnu 2011 na svých webových stránkách článek o schválení příspěvku z FSEU na částečné krytí škod způsobených povodněmi v srpnu 2010. V článku informoval obecně o podmínkách oprávněnosti výdajů, které bude možné proplatit v rámci dotace z FSEU. Tři potenciální příjemce, které vytipoval z řad obcí postižených povodněmi, informoval podrobněji telefonicky až v rámci mimořádné třetí výzvy pro podání žádosti. Žádnou další aktivitu v oblasti poskytnutí informací o pomoci z FSEU Ústecký kraj nevyvinul.

MF zprostředkovalo rozdělení finančního příspěvku z FSEU formou dotací krajům na krytí jejich vlastních výdajů (v roli příjemců) nebo na krytí výdajů veřejných rozpočtů na jejich postiženém území (v roli zprostředkovatelů). Kraje v rolích zprostředkovatelů poskytovaly prostředky dále obcím, příp. příspěvkovým organizacím obcí nebo krajů. MF proplácelo již uskutečněné a řádně zdokumentované výdaje, a to na základě vyhodnocení a posouzení souhrnných žádostí krajů.

MF v řádných výzvách pro podání žádostí nerozdělilo mezi kraje, obce a jejich příspěvkové organizace všechny prostředky vyčleněné z FSEU na odstranění škod způsobených oběma povodněmi v roce 2010. Hlavní důvody byly zejména následující:

- Účelové určení dotace. Z prostředků FSEU nebylo možné financovat pořízení nejednorázových pomůcek, výstavbu a přestavbu hrází po skončení povodní a až na stanovené výjimky nebylo možné financovat ani generální opravy. Dotace byla určena zejména na úhradu bezprostředních škod způsobených povodní a na uvedení infrastruktury do původního, respektive funkčního stavu.
- Oprávněnými výdaji byly pouze výdaje uhrazené z vlastních zdrojů příjemce. Povodňové škody převýšily vlastní finanční možnosti krajů a obcí. **Zejména obce nemohly bez písemných záruk spoléhat na to, že výdaje, které by uhradily z vlastních prostředků, by jim byly proplaceny z dotace z FSEU. Proto využily na základní záchranné akce a urychlené zajištění základní infrastruktury bezprostředně po povodni všechny dostupné dotační zdroje. Tyto výdaje již nemohly být proplaceny z FSEU.**

---

¹⁴ Zejména nařízení Rady (ES) č. 2012/2002, o zřízení Fondu solidarity Evropské unie.

- Délka procesu poskytnutí prostředků z FSEU. Na obnovu území do původního stavu byly využity dotace dostupné krátce po povodních z národních zdrojů, jejichž podmínkou byla finanční spoluúčast příjemce. Tuto spoluúčast nebylo možné následně financovat z dotace od FSEU.
- Časové hledisko použité při posuzování výdajů. Část oprav nebyla dokončena do termínů pro podání žádostí o dotaci z FSEU.

Ani v další, mimořádné výzvě pro podání žádostí¹⁵ se krajům, obcím ani jejich příspěvkovým organizacím nepodařilo vyčerpat všechny alokované peněžní prostředky. MF po konzultaci se zástupci Komise rozšířilo okruh příjemců o tři ministerstva¹⁶, do jejichž kapitol byly převedeny zbývající alokované prostředky. Rozšířením okruhu příjemců o ministerstva se ČR podařilo vyčerpat všechny prostředky poskytnuté z FSEU. Kontrolní akcí NKÚ bylo ověřeno, že výdaje refundované do kapitol státního rozpočtu (viz tabulka č. 3 a č. 4) souvisely se škodami vzniklými při obou povodních v roce 2010.

Převod peněžních prostředků na účty krajů a ostatních příjemců se uskutečnil ve stanovené lhůtě¹⁷. MF předložilo Komisi zprávy o použití finanční pomoci související s oběma povodněmi z roku 2010 ve stanovených termínech¹⁸. Oficiální informaci o ukončení pomoci z FSEU obdrželo MF od Komise dne 16. 1. 2015 pro případ povodní z května a června 2010 a dne 11. 12. 2014 pro případ povodní ze srpna a září 2010.

4. Výdaje oprávněné k refinancování z prostředků FSEU

Aby mohly být výdaje uznány za oprávněné, musely být vynaloženy v souladu s podmínkami stanovenými v Metodice, zejména musely:

- vzniknout na území krajů zasažených povodní v období od vyhlášení stavu nebezpečí do data uvedeného v rozhodnutí a musely být použity ke krytí škod, které vznikly v době trvání stavu nebezpečí;
- přímo souviset s úhradou prvotních nákladů nebo se zachováním základních funkcí území zasaženého povodní;
- spadat pod některý z typů opatření uvedených v *číselníku oprávněných typů výdajů*, který je přílohou Metodiky;
- být uhrazeny příjemcem a řádně zdokumentovány;
- nesměly být příjemci uhrazeny duplicitně, tj. z více zdrojů.

Číselník oprávněných typů výdajů účinný pro povodně z května a června 2010 zahrnoval následující základní opatření, na která bylo možné požadovat dotaci z FSEU:

---

¹⁵ Mimořádná třetí výzva byla vyhlášena pro povodně z května a června 2010 dne 30. 3. 2012 a pro povodně ze srpna a září 2010 dne 22. 5. 2012.

¹⁶ Pro povodně z května a června 2010 o Ministerstvo vnitra a Ministerstvo financí (rozpočtová kapitola *Všeobecná pokladní správa*); pro povodně ze srpna a září 2010 o Ministerstvo pro místní rozvoj.

¹⁷ Na základě článku 8 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 musí být pomoc poskytnutá z FSEU použita do jednoho roku ode dne jejího vyplacení Komisí přijímajícímu státu.

¹⁸ Dle článku 8 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 musí přijímající stát nejpozději do šesti měsíců po uplynutí lhůty jednoho roku ode dne vyplacení finanční pomoci předložit zprávu o použití finanční pomoci s odůvodněním uskutečněných výdajů.

- A – okamžitá obnova infrastruktury a zařízení na provozuschopnou úroveň v oblasti energetiky, vodního hospodářství a úpravy odpadních vod, telekomunikací, dopravy, vzdělávání a zdravotnictví,
- B – poskytnutí dočasného ubytování a proplacení okamžitých akcí,
- C – okamžité zajištění opatření preventivní ochrany infrastruktur a ochrany kulturního dědictví,
- D – okamžité odstranění následků v oblastech postižených katastrofou včetně přírodních oblastí.

V tabulce č. 3 je uvedena výše podpory poskytnuté jednotlivým krajům z FSEU na pomoc při odstraňování škod vzniklých při povodni v květnu a červnu 2010 v členění dle typu výdajů podle nařízení o FSEU.

Tabulka č. 3 – Podpora poskytnutá z FSEU na pomoc při odstraňování škod vzniklých při povodni v květnu a červnu 2010 v členění dle typu výdajů (v tis. Kč)

Příjemce	Typ výdajů				Celkem	Podíl (v %)
	A	B	C	D		
Jihomoravský kraj	5 218	271	1 593	1 479	8 561	6,5
Zlínský kraj	33 352	413	576	1 883	36 224	27,5
Moravskoslezský kraj	20 454	395	17 163	2 173	40 185	30,5
Olomoucký kraj	13 006	862	518	365	14 751	11,2
Ministerstvo financí	17 149	1 521	3 627	2 505	24 802	18,8
Ministerstvo vnitra	106	7 079	0	109	7 294	5,5
Celkem	89 285	10 541	23 477	8 514	131 817	100,0
Podíl (v %)	67,7	8,0	17,8	6,5	100,0	

Zdroj: Implementation Report of the EU Solidarity Fund, Czech Republic – Floods May/June 2010; únor 2013.

Z tabulky č. 3 vyplývá, že největší objem prostředků získaly kraje Moravskoslezský a Zlínský. Významným příjemcem bylo i MF, respektive rozpočtová kapitola VPS.

Většina poskytnutých prostředků (67,7 %) byla použita na úhradu výdajů vynaložených na okamžitou obnovu zničené infrastruktury a provozů v odvětví energetiky, vod a odpadních vod, telekomunikací, dopravy, zdravotnictví a vzdělávání (typ opatření A).

Číselník oprávněných typů výdajů účinný pro povodně ze srpna a září 2010 zahrnoval následující základní opatření, na která bylo možné požadovat dotaci z FSEU:

- A – okamžitá obnova infrastruktury a zařízení na provozuschopnou úroveň v oblasti energetiky, vodního hospodářství a úpravy odpadních vod, telekomunikací, dopravy, vzdělávání a zdravotnictví,
- B – poskytnutí dočasného ubytování a financování záchranných akcí pro splnění okamžitých potřeb dotčeného obyvatelstva,
- C – okamžité odstranění následků v oblastech postižených katastrofou včetně přírodních oblastí.

Tabulka č. 4 – Podpora poskytnutá z FSEU na pomoc při odstraňování škod vzniklých při povodni v srpnu a září 2010 v členění dle typu výdajů (v tis. Kč)

Příjemce	Typ výdajů			Celkem	Podíl (v %)
	A	B	C		
Liberecký kraj	137 657	10 846	2 092	150 595	56,1
Ústecký kraj	83 865	0	0	83 865	31,3
Ministerstvo pro místní rozvoj	33 830	0	0	33 830	12,6
Celkem	255 352	10 846	2 092	268 290	100,0
Podíl (v %)	95,2	4,0	0,8	100,0	

Zdroj: *Implementation Report of the EU Solidarity Fund, Czech Republic – Floods August and September 2010;* červen 2013.

Z tabulky č. 4 vyplývá, že největší objem prostředků získal Liberecký kraj.

Celkem 95 % poskytnutých prostředků bylo použito na úhradu výdajů vynaložených na okamžitou obnovu zničené infrastruktury a provozů v odvětví energetiky, vod a odpadních vod, telekomunikací, dopravy, zdravotnictví a vzdělávání.

Příjemci dotací jako zadavatelé využili ve většině případů při zadávání veřejných zakázek souvisejících s odstraňováním povodňových škod výjimku stanovenou zákonem o veřejných zakázkách¹⁹, která je opravňovala ke zjednodušenému, a tedy rychlejšímu postupu při výběru dodavatelů.

NKÚ u vybraných příjemců zjistil dva případy porušení rozpočtové kázně spočívající v poskytnutí dotace na neoprávněné výdaje²⁰. V obou případech se jednalo o výdaje v zanedbatelné výši. NKÚ dále zjistil drobné formální nedostatky spočívající v nesprávném zaúčtování poskytnuté dotace, absenci žádosti o poskytnutí dotace z FSEU u příspěvkové organizace kraje a nedoložení žádosti povinnou přílohou.

III. Shrnutí a vyhodnocení

Objemy škod po dvojích povodních v roce 2010 a výdajů na jejich odstranění:

15 989,650 mil. Kč – celkový objem škod vyčíslený Ministerstvem financí,

5 273,599 mil. Kč – objem výdajů na jejich odstranění hrazený z kapitol státního rozpočtu,

400,106 mil. Kč – objem výdajů na jejich odstranění hrazený z *Fondu solidarity EU*.

NKÚ prověřoval u poskytnuté pomoci z *Fondu solidarity EU* systém administrace peněžních prostředků na objemu 345,169 mil. Kč a ověřil také oprávněnost výdajů ve výši 278,295 mil. Kč.

¹⁹ Ustanovení § 18 odst. 2 písm. a) zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

²⁰ Příjemci čerpali podporu na výdaje, které nebyly určeny na financování nouzových opatření nutných k obnovení základních funkcí poškozeného majetku a území v důsledku povodní.

Hlavním smyslem pomoci z *Fondu solidarity EU* je přispět k urychlenému návratu k běžným životním podmínkám v postižených regionech. ČR se v případě obou povodní z roku 2010 dočkala pomoci až 14 měsíců po podání žádostí Komisi. Postižené regiony obdržely prostředky až po roce a půl od povodní. Příčinou zdržení byl zdlouhavý proces schvalování žádostí a změny rozpočtu EU na úrovni evropských institucí. Tento stav by se měl změnit v důsledku přijatých nových pravidel EU pro poskytování pomoci z *Fondu solidarity EU*.

Odstraňování škod vzniklých při povodních v roce 2010 bylo financováno z větší části ze státního rozpočtu, zejména z kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj, z *Fondu solidarity EU* činil podíl kolem 7 %. U kontrolovaných příjemců byl podíl peněžních prostředků čerpaných z kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj přibližně 41 % a z *Fondu solidarity EU* kolem 33 %.

NKÚ při kontrole krajů zjistil rozdílný přístup v poskytování informací o možné pomoci z *Fondu solidarity EU*. Ústecký kraj oproti ostatním kontrolovaným krajům zveřejnil na svých webových stránkách pouze obecnou informaci o schválení pomoci z *Fondu solidarity EU* a o oprávněnosti výdajů, jež bude možné z dotace proplatit. Podrobnější informace poskytl telefonicky třem vybraným obcím. S ohledem na povinnost krajů pečovat o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů je postup Jihomoravského, Libereckého a Zlínského kraje příkladem dobré praxe.

Na základě skutečností zjištěných kontrolou byl systém kontroly a dohledu u prostředků poskytnutých ČR z *Fondu solidarity EU* vyhodnocen jako účinný. Z kontrol provedených u příjemců vyplývá, že pomoc z *Fondu solidarity EU* byla poskytnuta a použita v souladu se stanovenými postupy a pravidly.